

Vereniging **K**inderen **v**an **V**erzetsdeelnemers 1940-1945

Secretariaat:
Stalpertstraat 110
2597 RW Den Haag
070-3544937

Website: www.verzetskinderen.nl
E-mail: info@verzetskinderen.nl

Opgericht: 22 april 1989

NS-enkeltje naar de dood

Minister wijst verantwoordelijkheid af

De Minister van Financiën en de Staatssecretaris voor onder meer oorlogsgetroffenen en verzetsdeelnemers hebben schriftelijke vragen beantwoord van de heer Slootweg (CDA) over de weigering van de NS om nabestaanden van verzetsdeelnemers tegemoet te komen. NS heeft vorig jaar besloten om nabestaanden van (een deel van) Joodse, Roma- en Sinti-slachtoffers een tegemoetkoming te geven. De oorspronkelijke, ruimere opzet, werd door vragen van de Commissie Cohen sterk ingeperkt. Verzetsdeelnemers, die bijvoorbeeld zijn afgevoerd omdat zij Joodse mensen hadden geholpen, vielen nu buiten de boot.

Uit het onlangs verschenen boek van Barnouw, Mulder en Veenendaal over 'De Nederlandse Spoorwegen in oorlogstijd 1939-1945' blijkt dat NS zich baseerde op de Aanwijzingen van 1937 van het Rijk. Die hielden in, dat ambtenaren van het Rijk, provincie en gemeenten in functie zouden moeten blijven om het belang van de Nederlandse bevolking te dienen. In de Dienstorder van 20 mei 1940 maakte de directie de bedoeling duidelijk: "Wij spannen, in loyale samenwerking met de Duitse autoriteiten onze beste krachten in, om het bedrijf der Nederlandse Spoorwegen over het gehele net weer zo spoedig mogelijk te doen functioneren. En ook al was dat verboden in de Aanwijzingen, de NS-directie liet toe dat Nederlandse machinisten treinen met Duits oorlogsmaterieel reden. Met de bezetter werden dan ook afspraken gemaakt hoe de NS alle transporten voor de Duitsers zou uitvoeren.

De transporten gingen door tot de regering in Londen via Radio Oranje op 17 september 1944 opdracht gaf tot een algemene staking van het spoorwegpersoneel. Vanaf dat moment nam Duits treinpersoneel de transporten over.

Gesteld kan worden dat NS op grond van de Aanwijzingen 1937 besloot om de dienstverlening aan de bezetter te blijven verlenen en dat zelfs deed 'in loyale samenwerking' totdat de regering in ballingschap het bevel tot staking gaf. Dat maakt dat de regering medeverantwoordelijk is voor het handelen door de NS. Het past de minister dan ook niet om de verantwoordelijkheid naar de NS af te schuiven. Die wijst de verantwoordelijkheid overigens ook af met verwijzing naar het advies van de commissie Cohen. De Commissie Cohen wijst de verantwoordelijkheid af, want de NS heeft het besloten. Kortom, ieder wijst naar elkaar en de verzetsdeelnemers, om van anderen niet te spreken, worden opnieuw in de steek gelaten.

Op 4 mei herdenken wij weer hen die in de Tweede Wereldoorlog zijn gevallen. De minister en de staatssecretaris roepen wij op om eens goed na te denken wat zij herdenken. De vraag is of de staatssecretaris nu nog de verzetsdeelnemers in zijn portefeuille mag voeren nu hij deze zo overduidelijk heeft laten vallen. De kinderen van Verzetsdeelnemers hebben daar zo hun eigen gedachten over.

Mr. H.A. Mreijen
Voorzitter